

NGÂN HÀNG NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN VIỆT NAM ĐỒNG HÀNH CÙNG NÔNG DÂN VIỆT NAM TRÊN CON ĐƯỜNG HỘI NHẬP QUỐC TẾ

TS. Hồ Phúc Nguyên

Mỹ và 10 triệu người thất nghiệp (10% lực lượng lao động)⁽⁷⁾. Điều kỳ lạ là chính Samuelson cũng đã ghi lại ở trang 441 tỷ lệ thất nghiệp 9,7% năm 1982 và 9,6% năm 1983, nhưng không hề kiểm chứng từ thực tế tiền tệ ở Mỹ thời kỳ làm đúng lý thuyết ông ta đưa ra. May mà Chính phủ và NHNN không theo trường phái “lạm phát giá cả” để nâng lãi suất với mong muốn hạ chi phí sản xuất thay cho doanh nghiệp, nên vẫn nâng cao được mức tăng trưởng lên 7.7% và không làm phá sản hàng loạt doanh nghiệp như Mỹ năm 1982. Nhưng không ít người vẫn không nhận biết sai lầm của trường phái lạm phát giá cả nên đã cho rằng lạm phát hiện nay của ta là lạm phát chi phí đẩy. Thật là nguy hiểm ■

Chú thích:

(1) “Việt Nam đã đạt được những thành tích đáng kinh ngạc” ở trang 35 cuốn *Việt Nam cải cách kinh tế theo hướng rộng bay*, Viện Phát triển Quốc tế Havard, NXB Chính Trị Quốc Gia 1994 và “Việt Nam đã có tiến bộ đáng khâm phục” trang 6 cuốn *Việt Nam quá độ sang kinh tế thị trường*, Ngân hàng thế giới xuất bản tháng 9-1993.

(2) Bài báo “TÌM HIỆU VÀ VẬN DỤNG HỆ THỐNG QUY LUẬT LƯU THÔNG TIỀN TỆ CỦA MÁC” trên Tạp chí Nghiên Cứu Kinh tế tháng 6-1990 của Vũ Ngọc Nhung.

(3) *Các Mác, TƯ BẢN, Phê phán khoa kinh tế chính trị*, NXB Sự Thật Hà Nội năm 1959, trang 187.

(4) Paul A. Samuelson, *Kinh tế học, tập II*, NXB Chính trị Quốc gia Hà Nội 1997, trang 391.

(5) Sách vừa dẫn trên, trang 410 và 411.

(6),(7) Frederic S. Mishkin, *Tiền tệ, Ngân hàng & thị trường Tài chính*, NXB Khoa học và kỹ thuật Hà Nội 1994 trang 29.

Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Việt Nam (NHNo&PTNT VN) được thành lập ngày 26/3/1988 và hoạt động theo Luật các tổ chức tín dụng Việt Nam. Sau 17 năm xây dựng và trưởng thành, hoạt động của NHNo&PTNT VN không ngừng phát triển đi lên và đã trở thành một trong những ngân hàng thương mại hàng đầu ở Việt Nam. Đến cuối năm 2004, tổng vốn huy động đạt được 159.000 tỷ đồng. Tổng dư nợ cho vay các thành phần kinh tế đạt: 142.000 tỷ đồng, trong đó có 77 dự án nước ngoài với tổng số vốn 2,8 tỷ USD; có quan hệ đại lý với 840 chi nhánh ngân hàng ở 110 quốc gia và vùng lãnh thổ. Hiện NHNo&PTNT VN có hơn 1.800 điểm giao dịch, gần 3 vạn cán bộ công nhân viên; có lượng khách hàng khá lớn với 9 triệu hộ sản xuất, gần 20.000 doanh nghiệp (cả doanh nghiệp Nhà nước và doanh nghiệp vừa và nhỏ). Với 8 Công ty con trực thuộc đều kinh doanh có lãi và NHNo&PTNT VN đang chuẩn bị trình Nhà nước trở thành một tập đoàn tài chính ở VN.

Do có những thành tích xứng đáng trong thời kỳ đổi mới, tháng 6/2003, Đảng và Nhà nước đã tặng thưởng danh hiệu “Anh hùng lao động thời kỳ đổi mới” cho NHNo&PTNT VN và được ngân hàng thế giới đánh giá là một định chế tài chính hàng đầu xét trên hai khía cạnh thực hiện với chi phí thấp nhất và khả năng tiếp cận doanh nghiệp vừa và nhỏ

NHNo&PTNT Việt Nam (*)

và kinh tế hộ cao nhất.

Làm được điều đó, thời gian qua NHNo&PTNT VN đã không ngừng đổi mới, luôn bám sát chủ trương đường lối của Đảng và Nhà nước từ việc thực hiện tốt QĐ 67/1999/QĐ-TTg ngày 30/3/1999 của Thủ tướng Chính phủ về một số chính sách tín dụng phục vụ phát triển nông nghiệp - nông thôn, cụ thể là cho vay hộ sản xuất đến 10 triệu đồng không phải thế chấp tài sản, các doanh nghiệp nhà nước xuất khẩu gạo, nhập phân bón, các hợp tác xã được dùng tài sản hình thành từ vốn vay làm đảm bảo tiền vay. Thời hạn cho vay phù hợp với chu kỳ sinh trưởng của cây trồng vật nuôi, thời gian luân chuyển hàng hóa, khấu hao tài sản. Qua 6 năm thực hiện QĐ của Chính phủ và cùng với các ban ngành đoàn thể, NHNo&PTNT VN đã tích cực khai thác mọi nguồn vốn, mở rộng đầu tư phát triển nông nghiệp - nông thôn và nông dân với mức tăng trưởng bình quân khá cao thể hiện:

-Nguồn tăng từ năm 1999 đến 31/12/2004 gấp 4,5 lần.

-Dư nợ hộ sản xuất từ năm 1999 đến 31/12/2004 gấp 4,4 lần.

Số hộ nông dân có quan hệ tín dụng với NHNo&PTNT VN lên đến 9 triệu hộ với mức dư nợ bình quân 9 triệu đồng.

Thật vậy, hệ thống mạng lưới NHNo&PTNT VN gồm hơn 1.800 chi nhánh khắp trên mọi miền đất nước, đã phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương, các ban ngành đoàn thể, các tổ

STT	Chi tiết	1999	2000	2001	2002	2003	2004	%
1	-Toàn ngoại vó	35.629	50.413	67.385	92.484	130.160	158.629	450%
	-V ó t òi h ù a ñ o ã g	27.794	40.930	54.571	80.816	111.650	135.698	486%
2	-Toàn d ò n ò i	32.210	43.941	60.030	81.357	120.690	142.293	440%
	-D ò n ò i h o ã s a ñ x u a ã	18.669	28.827	42.351	54.764	74.984	87.968	463%
3	Ty ù l e ñ Q H	3%	1,1%	0,7%	2,3%	1,3%	1,74%	

chức kinh tế xã hội đặc biệt là với Hội nông dân Việt Nam thông qua Nghị quyết liên tịch 2308 cùng với Quyết định 67/CP... đã nhanh chóng tuyên truyền, vận động, tạo điều kiện giúp đỡ, hỗ trợ vốn, kỹ thuật, tay nghề, cho những hộ nông dân thoát nghèo đi đến làm giàu, gắn kết được việc xác định mục tiêu sản xuất kinh doanh gắn với việc xây dựng và phát triển cộng đồng dân cư trong việc phát triển nông nghiệp - nông thôn và đô thị mới một cách sáng tạo, hiệu quả. Qua đó, về phía NHNo&PTNT VN cũng củng cố được vị trí và vai trò hết sức to lớn trên thị trường tài chính – tiền tệ trong và ngoài nước, đặc biệt là trong nông nghiệp - nông thôn.

Chúng ta không thể không khẳng định là nhờ vốn tín dụng ngân hàng đã đánh thức tiềm năng kinh tế, khơi dậy động lực phát triển kinh tế hộ nông dân, làng nghề truyền thống, góp phần thúc đẩy quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu cây trồng vật nuôi, góp phần xóa đói giảm nghèo.

NHNo&PTNT sẽ đồng hành cùng nông dân Việt Nam trên con đường hội nhập quốc tế.

Vì sao chúng tôi đặt vấn đề như vậy?

Với thế mạnh về mạng lưới nên có quan hệ mật thiết với gần 9 triệu nông dân, các ban ngành đoàn thể, chính quyền các cấp, có quan hệ với nhiều tổ chức tài chính tín dụng trên thế giới, và được IMF, WB, ADB xác định

NHNo&PTNT là ngân hàng mạnh đứng thứ 333 trong 500 NH ở Châu Á và đứng thứ 889 trong 3000 ngân hàng mạnh nhất trên thế giới, và IMF chính thức công nhận NHNo&PTNT là ngân hàng cho vay kinh tế hộ thành công với chi phí thấp nhất.

- NHNo&PTNT VN đã xây dựng được chất lượng nghiệp vụ, trình độ cán bộ được nâng cao (300 cán bộ có trình độ Tiến sỹ, Thạc sỹ, trên 50% cán bộ có trình độ Đại học) đảm bảo được quy trình tín dụng cho sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội, trong đó vấn đề chuyển dịch cơ cấu kinh tế, chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi... đã đóng góp cho sự nghiệp công nghiệp hóa – hiện đại hóa (CNH – HĐH) đất nước một cách vượt bậc, đưa Việt Nam từ một nước đói nghèo lên nước xuất khẩu gạo đứng thứ hai trên thế giới và Việt Nam trở thành nước xóa đói giảm nghèo tốt nhất trên thế giới.

- NHNo&PTNT VN đã xây dựng được hệ thống cơ bản chính sách phù hợp với thực tiễn, với cuộc sống của khách hàng, bảo đảm cho NHNo&PTNT phát triển bền vững, xã hội thừa nhận, khách hàng tín nhiệm, thế giới đánh giá cao thông qua 10 năm liên được kiểm toán quốc tế; Đã khẳng định được vai trò của NHNo&PTNT trong việc thực hiện mục tiêu chương trình phát triển kinh tế - xã hội ở nông nghiệp - nông thôn đảm bảo môi trường

xanh sạch, thực hiện dự án cho vay từ cộng đồng đến chương trình cho vay kinh tế nông nghiệp nông thôn... cho đến những dự án lớn như khí điện đạm, các khu công nghiệp, khu chế xuất, các tập đoàn kinh tế lớn...

- Những dự án đầu tư của NHNo&PTNT nhằm thực hiện chương trình phát triển nông thôn. Cho vay xây dựng nhà ở nông thôn, cụm tuyến dân cư, chú trọng đầu tư dự án xanh sạch, sản xuất lúa sạch đạt tiêu chuẩn xuất khẩu - nuôi cá sạch... cho vay theo dự án phát triển toàn diện kinh tế hộ gia đình từ cho vay theo mô hình kinh tế tổng hợp, điện khí hóa nông thôn, chương trình xây dựng nông thôn mới... kinh tế trang trại, các doanh nghiệp chế biến một cách toàn diện từ khâu sản xuất đến khâu tiêu thụ và xuất khẩu.

Thật vậy, từ khi đổi mới phương thức hoạt động kinh doanh của NHNo&PTNT là lấy nông nghiệp - nông thôn - nông dân làm mặt trận hàng đầu thì đến nay bộ mặt nông thôn được sạch đẹp, nhà cửa, đường xá được khang trang hơn, phát triển hết sức nhanh chóng, đời sống người dân tiến bộ rõ rệt thông qua việc phối hợp với các ngành chức năng các cấp, các hội, tổ chức kinh tế – chính trị xã hội (Hội nông dân, phụ nữ, Liên minh hợp tác xã, Ủy ban kế hoạch hóa gia đình Phòng thương mại & công nghiệp VN,...) để tuyên truyền hoạt động của NHNo&PTNT VN gắn với các hoạt động của các tổ chức đó, từ đó mở rộng hoạt động tín dụng, vị thế của NHNo&PTNT được nâng cao, giúp khách hàng hiểu rõ hơn hoạt động ngân hàng gắn với các chính sách xã hội, chính sách đầu tư phát triển theo chiến lược phát triển, quy hoạch vùng

kinh tế, định hướng và mục tiêu phát triển để đề ra cơ chế, chính sách ngân hàng phù hợp thông qua việc nắm bắt các định mức kinh tế kỹ thuật, chi phí cần thiết phục vụ cho nông nghiệp – nông thôn.

Giải pháp hoàn thiện mục tiêu phát triển để cùng nông dân Việt Nam hội nhập của NHNo&PTNT VN.

Về phía NHNo&PTNT sẽ tiếp tục hoàn thiện cơ chế đầu tư cho nông nghiệp nông thôn một cách hoàn hảo nhằm đảm bảo yêu cầu về vốn, thực hiện tốt mục tiêu CNH – HĐH nông thôn gắn với quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hóa, gắn với công nghiệp chế biến và thị trường tiêu thụ trong và ngoài nước.

Mở rộng, đa dạng các hình thức huy động vốn phù hợp với phong tục tập quán của người dân, tạo nhiều tiện ích cho khách hàng.

Đáp ứng đầy đủ nhu cầu vốn cho các chương trình dự án phát triển nông nghiệp - nông thôn theo hướng CNH – HĐH.

Tăng cường và phát triển các cụm công nghiệp nông thôn.

Thành thị hóa nông thôn nhằm xóa dần khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, xóa dần khoảng cách giàu nghèo....

Phát triển sản xuất nông nghiệp lớn thông qua mô hình kinh tế trang trại, tiểu trang trại đa dạng

Quầy giao dịch nhằm phục vụ khách hàng đến mua sắm tại siêu thị Sài Gòn của NHNo&PTNT

về nội dung lẫn hình thức chủ yếu là trong nông nghiệp và nông thôn... với đặc trưng sản xuất qui mô lớn sử dụng nhiều lao động hơn, hiệu quả sản xuất kinh doanh cao hơn, tận dụng, khai thác tối đa năng lực sản xuất gắn với bảo vệ môi trường, áp dụng được thành tựu khoa học kỹ thuật, đáp ứng được về mặt hiệu quả kinh tế

xã hội cao hơn.

Tiếp tục thực hiện tốt chương trình xóa đói giảm nghèo.

Xây dựng thành công việc xã hội hóa công tác tín dụng ngân hàng.

Xây dựng tiêu chí hoạt động và trách nhiệm của ngân hàng với các vấn đề xã hội, nhanh chóng xây dựng lộ trình hội nhập quốc tế tiến tới xây dựng NHNo&PTNT hiện đại đa năng, tăng cường công tác đào tạo đội ngũ chuyên môn nghiệp vụ tinh đáp ứng yêu cầu hội nhập, cạnh tranh đủ điều kiện hòa nhập cộng đồng...

Xác định các đối tượng đầu tư trọng tâm phục vụ quá trình CNH - HĐH nông nghiệp và nông thôn; Các đối tượng đầu tư cụ thể:

- Trong lĩnh vực tín dụng ngắn hạn: tiếp tục đầu tư thâm canh, phát triển sản xuất kinh doanh tổng hợp hạn chế độc canh, sử dụng có hiệu quả diện tích đất đai mặt nước ao hồ và lao động nông nhàn, chuyển định cơ cấu cây trồng vật nuôi theo hướng sản xuất hàng hóa bao gồm chi phí sản xuất cho trồng trọt, chăn nuôi, tiêu thụ, chế biến xuất khẩu, củng cố phát triển tiểu thủ công nghiệp, ngành nghề truyền thống và ngành nghề mới phát sinh dịch vụ ở nông thôn; tiếp tục tập trung đầu tư doanh nghiệp nhà nước làm nhiệm vụ thu mua các sản phẩm trong nông nghiệp, nhập phân bón, cho vay lĩnh vực thương nghiệp, dịch vụ góp phần thúc đẩy tiêu thụ sản phẩm và luân chuyển hàng hóa.

- Trong lĩnh vực tín dụng trung hạn: tiếp tục đầu tư theo các dự án trọng điểm của ĐBSCL về sản xuất và phục vụ cho sản xuất dịch vụ trong nông nghiệp, nổi bật là cho vay máy móc nông nghiệp bao gồm máy bơm, máy làm đất, máy suốt lúa...; tiếp tục đầu tư dự án đê bao chống lũ phối hợp giao thông nông thôn.

- Trong lĩnh vực cho vay phục vụ đời sống, tiếp tục duy trì được việc cho vay hộ ở nông thôn lắp đặt điện kế, mở rộng được qui mô cho vay sửa chữa nhà ở nông thôn....

- NHNo&PTNT phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, trung tâm khuyến nông để xây dựng các định mức kinh tế kỹ thuật của từng loại cây con chủ yếu, xây dựng định suất đầu tư phù hợp với điều kiện thực tế từng địa bàn.

- Trên cơ sở phối hợp với các ban ngành có liên quan xây dựng các dự án mới có hiệu quả, đảm bảo khả thi để làm cơ sở cho ngân hàng đầu tư; bên cạnh đó NHNo&PTNT sẽ xây dựng hoặc bổ sung các phương án cho vay đối với các đối tượng

đã hình thành và phát triển trong thời gian qua nhưng chưa đầu tư hoặc đầu tư còn hạn chế.

+ Phối hợp với các ban ngành có liên quan để có phương án đầu tư các hợp tác xã mới hoạt động theo luật, trong đó chú trọng các hợp tác xã hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp và nông thôn.

+ Cho vay chuyển đổi giống cây trồng có giá trị kinh tế cao, trong đó đầu tư loại cây trồng thích hợp theo từng vùng.

+ Cho vay nuôi trồng thủy sản theo mô hình công nghiệp hoặc bán công nghiệp, các loại thủy sản có giá trị kinh tế cao, tiêu thụ nội địa và xuất khẩu.

+ Cho vay các đơn vị thi công xây lắp: nhằm đáp ứng vốn kịp thời cho các đơn vị thi công xây lắp thực hiện các chương trình trọng điểm của tỉnh như đê bao chống lũ, cải tạo hệ thống thủy lợi nội đồng, giao thông nông thôn, thi công đường điện....

+ Cho vay xây dựng chuồng trại để tạo điều kiện cho chăn nuôi phát triển; cho vay làm bờ kè chống sạt lở; cho vay nước sạch vùng nông thôn.

- NHNo&PTNT triển khai điều tra nắm chắc nhu cầu vay vốn của khách hàng nhất là nhu cầu vốn phục vụ phát triển nông nghiệp và nông thôn và có phương án đầu tư thích hợp theo từng đối tượng, từng địa bàn. Phối hợp với Ủy ban Nhân dân các cấp và ban ngành có liên quan lập hồ sơ kinh tế địa bàn từ cơ sở đến tỉnh, vùng ĐBSCL, rà soát phân loại khách hàng đã giao dịch và khách hàng có nhu cầu vốn trong thời gian tới. Sau khi lập đầy đủ hồ sơ kinh tế địa bàn, NHNo&PTNT tiến hành thực hiện điều tra lập kinh tế hộ vay vốn, đánh giá xếp loại khách hàng, nắm nhu cầu vay cụ thể từng đối tượng và từ đó làm cơ sở để rút ngắn thời gian thẩm định nhằm giải quyết nhanh chóng nhu cầu vay vốn hợp lý của hộ.

- NHNo&PTNT tiến hành đánh giá phân loại các tổ liên doanh vay vốn, qua đó phối hợp với các chính quyền địa phương, đoàn thể củng cố nâng cao chất lượng và từng bước nâng dần lên tổ hợp tác sản xuất.

- NHNo&PTNT xác định phương thức truyền tải vốn thích hợp theo từng đối tượng vay vốn, theo từng điều kiện riêng có của địa bàn nhằm đáp ứng nhanh chóng, kịp thời nhu cầu vay cho hộ vay vốn. NHNo&PTNT có phương án thành lập ban thẩm định xét duyệt cho vay tại xã nhằm hỗ trợ cho ngân hàng các khâu: xem xét thẩm định nhu cầu vay vốn ngân hàng, kiểm tra, giám sát, đôn đốc hộ vay sử dụng vốn đúng mục đích, hoàn trả nợ đúng hạn, phối hợp với ngân hàng xử lý nợ quá hạn. Dựa trên khả năng

tài chính NHNo&PTNT chi thù lao cho ban thẩm định xét duyệt cho vay xã theo hợp đồng thỏa thuận.

Về phía nông dân và vai trò của Hội Nông dân:

Để hội nhập kinh tế quốc tế, không những ngành ngân hàng phải đổi mới mà các ngành các cấp phải đổi mới thật toàn diện mới tiến kịp cùng với trào lưu toàn cầu hóa, trước hết vai trò của hội nông dân là phải nắm bắt thị trường, định hướng, quy hoạch hướng dẫn nông dân về kỹ thuật nông nghiệp, công nghệ sinh học, tìm nguồn tiêu thụ sản phẩm, đào tạo nông dân tập làm ăn lớn tránh sản xuất nhỏ manh mún, ứng dụng tốt khoa học kỹ thuật vào sản xuất, chế biến bảo quản xuất khẩu....

• Nông dân cũng phải học cách thức làm theo cơ chế thị trường, nghĩa là phải biết ứng dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất, biết hạch toán.

• Nhân rộng các mô hình 50 triệu đồng/ha và 50 triệu đồng/hộ/năm coi trọng quy hoạch, tiếp tục thúc đẩy chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu cây trồng vật nuôi, gắn với thị trường, xây dựng cơ chế gắn kết lợi ích và trách nhiệm giữa nhà khoa học, nhà nông, nhà doanh nghiệp trong sản xuất, chế biến, tiêu thụ....

• Tập trung đẩy mạnh việc nghiên cứu, ứng dụng và chuyển giao khoa học, công nghệ cho sản xuất coi đó là khâu đột phá để thúc đẩy tăng năng suất, hiệu quả.

• Phải gắn sản xuất với chế biến trên cơ sở yêu cầu thị trường, đẩy mạnh hoạt động xúc tiến thương mại...

Có chính sách hỗ trợ, khuyến khích và tạo điều kiện để giúp nông dân thực hiện các phong trào đổi điền, đồn điền để tăng qui mô sản xuất, ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi cơ cấu sản xuất, hỗ trợ về vốn, khuyến khích thu hút cán bộ quản lý, nhà khoa học....

Phát huy những thành tựu đã đạt được, trong thời gian tới mục đích tôn chỉ hoạt động của NHNo&PTNT VN là sẽ phải trở thành một trong những Ngân hàng thương mại (NHTM) hàng đầu của Việt Nam và giữ vị thế chủ đạo trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp - nông thôn phù hợp với tiến trình công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước. Mở rộng hoạt động ngân hàng một cách vững chắc, an toàn, tự bền vững về tài chính, áp dụng công nghệ thông tin tiên tiến, cung cấp các dịch vụ và tiện ích thuận lợi thông thoáng đến mọi loại hình doanh nghiệp, dân cư ở thành phố, thị xã, tụ điểm kinh tế nông nghiệp, khu công nghiệp phục vụ nông thôn, nâng cao và duy trì khả năng sinh lời, phát triển và bồi dưỡng nguồn nhân lực để có sức cạnh tranh và thích ứng nhanh trong quá trình hội nhập quốc tế ■